

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 187/2020
(Τμήμα Β')
Συνεδρίαση της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2020

Σύνθεση

Πρόεδρος : Στέφανος Δέτσης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη : Θεόδωρος Ψυχογιός, Δημήτριος Χανής, Αντώνιος Τατσόπουλος, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αλέξανδρος Ροϊλός, Βασίλειος Καραγεώργος, Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Παναγιώτα – Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Ιωάννης Αλεξανδράκης, Νικόλαος Πατηνιώτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Δήμητρα Τσεραβίνη, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 12510/5-8-2020 του Υπουργείου Τουρισμού, Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, Τμήμα Εκκαθάρισης Αποδοχών.

Περίληψη ερωτήματος: (Α) Εάν το προσωπικό του Υπουργείου Τουρισμού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και ειδικότητα Μηχανικών, που υπάγεται στην ασφάλιση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. για τη χορήγηση σύνταξης γήρατος, επικουρικής σύνταξης και εφάπαξ παροχής, δικαιούται την, προβλεπόμενη στο άρθρο 55 του π.δ/τος 410/1988, αποζημίωση και **(Β)** σε καταφατική περίπτωση, εάν αυτή θα πρέπει να υπολογιστεί για τον συνολικό χρόνο δημόσιας υπηρεσίας στο Δημόσιο ή/και σε Ν.Π.Δ.Δ. ή μόνο για τον χρόνο που δεν είναι ασφαλισμένο στον κλάδο πρόνοιας αυτού (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) για τη χορήγηση εφάπαξ παροχής (το δεύτερο υποερώτημα αναδιατυπώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. 18670/3-12-2020 διευκρινιστικό έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας).

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

- 1.** Ο Χ. Α. του Ε. είναι πρώην υπάλληλος του Υπουργείου Τουρισμού, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατηγορίας ΠΕ και ειδικότητας Μηχανικών. Σύμφωνα με το υπ' αριθ. 14539/31-07-2019 πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών της Δ/νσης Διοικητικού, Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου Τουρισμού, ο ανωτέρω υπάλληλος προσελήφθη στον ΕΟΤ στις 28-3-1988 (ιδανική είσοδος 19-5-1989), όπου υπηρέτησε έως τις 29-10-2014. Στις 30-10-2014 μεταφέρθηκε από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού, με την υπ' αριθ. 22534/30-10-2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Τουρισμού (ΦΕΚ Γ΄1506/04-11-2014). Στις 16.08.2016 η σύμβαση εργασίας του λύθηκε, κατόπιν καταγγελίας της, λόγω συνταξιοδότησης, η οποία έγινε αποδεκτή από την υπηρεσία με την υπ' αριθ. 17133/15-09-2016 διαπιστωτική πράξη της Αναπληρώτριας Υπουργού Τουρισμού (ΦΕΚ Γ΄ 926/28-09-2016).
- 2.** Κατά το διάστημα που υπηρέτησε στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού ο υπάλληλος διατήρησε το ασφαλιστικό καθεστώς που είχε στον ΕΟΤ, από τον οποίο μεταφέρθηκε, όπως αυτό φαίνεται στο υπ' αριθ. 511402/06-10-2014 Φύλλο Διακοπής Μισθοδοσίας του ΕΟΤ. Σύμφωνα με αυτό, οι κρατήσεις του γίνονταν υπέρ Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε για κύρια και επικουρική ασφάλιση, αλλά και υπέρ εφάπαξ παροχής. Περαιτέρω, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 4845/29-05-2020 βεβαίωση της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΕΟΤ, κρατήσεις υπέρ Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε (κλάδος εφάπαξ) γίνονταν από τον ΕΟΤ από τον Μάρτιο του 1999 έως και τον Οκτώβριο του 2014, οπότε και ο υπάλληλος μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Τουρισμού, διατηρώντας το ίδιο ασφαλιστικό καθεστώς.
- 3.** Με την υπ' αριθ. 4377/05-09-2019 αίτησή του ο εν λόγω υπάλληλος ζήτησε να του χορηγηθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 55 του π.δ/τος 410/1988 (Α΄ 91) αποζημίωση. Προς τούτο προσκόμισε την υπ' αριθ. 1645/11-01-2019 απόφαση του Διευθυντού του Ε.Φ.Κ.Α. περί απονομής σύνταξης γήρατος από 01-09-2016.
- 4.** Κατόπιν αυτού υποβλήθηκε το παραπάνω ερώτημα, στο οποίο η υπηρεσία παραθέτει:

α) το υπ' αριθ. 2/32731/ΔΕΠ/20.4.2016 έγγραφο της Διεύθυνσης Εισοδηματικής Πολιτικής της Γ.Δ.Δ.Π.Π. του Γ.Λ.Κ. προς την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) του (τότε) Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών και το (τότε) Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με το οποίο οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., που υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα τομέα ή κλάδου πρόνοιας για εφάπαξ παροχή, μέχρι την 1-7-2011, δεν υπόκεινται στη ρύθμιση του άρθρου 47 του ν. 3996/2011, περί υποχρεωτικής υπαγωγής στην ασφάλιση του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) και, ως εκ τούτου, δεν θα ενεργείται γι' αυτούς η προβλεπόμενη από τις οικείες καταστατικές διατάξεις του Τ.Π.Δ.Υ. ποσοστιαία κράτηση για εφάπαξ παροχή. Μεταξύ των ενδεικτικά αναφερόμενων εξαιρέσεων από τη ρύθμιση του Τ.Π.Δ.Υ. αναφέρονται οι μηχανικοί και οι δικηγόροι που υπηρετούν με αυτή τη σχέση εργασίας στο Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. και υπάγονται στην ασφάλιση του κλαδικού τους φορέα για εφάπαξ παροχή. Επιπλέον, σε περίπτωση που οι μηχανικοί υπάγονται στα ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης (άρθρο 59 του ν. 3996/2011) που προβλέπουν την καταβολή εφάπαξ παροχής, είναι προφανές ότι στους εν λόγω μηχανικούς θα καταβληθεί η εφάπαξ παροχή που προβλέπεται από τις οικείες ασφαλιστικές τους διατάξεις και δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του άρθρου 47 του ν. 3996/2011. Σε αντίθετη περίπτωση, κατά την οποία οι εν λόγω υπάλληλοι δεν δικαιούνται εφάπαξ παροχή από τα ασφαλιστικά ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης τους, τότε καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ/τος 410/1988 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 47 του ν. 3996/2011,

β) το υπ' αριθ. 2/86378/19-12-2016 έγγραφο της ίδιας ως άνω υπηρεσίας του Γ.Λ.Κ. προς το Υπουργείο Υγείας, Γενικό Νοσοκομείο Κορίνθου, στο οποίο αναφέρει «...μετά την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 47 του Ν. 3996/2011 από 1-7-2011, επανεξετάστηκε από τα συναρμόδια Υπουργεία το θέμα της καταβολής της αποζημίωσης του άρθρου 55 του Π.Δ/τος 410/88 στους ασφαλισμένους σε κλάδο-τομέα πρόνοιας για παροχές εφάπαξ και συμπερασματικά αποφασίστηκε ότι η αποζημίωση του 55 του Π.Δ/τος 410/88 (αρ.49 του Ν.993/1979) δεν καταβάλλεται στην περίπτωση που οι μεταφερόμενοι υπάλληλοι είναι ασφαλισμένοι σε οποιοδήποτε φορέα, κλάδο-τομέα πρόνοιας για παροχές εφάπαξ, όπως είναι π.χ. το ΤΑΥΤΕΚΩ. Αποζημίωση λαμβάνουν μόνο για τα χρονικά διαστήματα εργασίας που δεν είναι

ασφαλισμένοι σε τομέα πρόνοιας... Κάθε άλλο προηγούμενο έγγραφο με περιεχόμενο αντίθετο του ως άνω δεν ισχύει»,

γ) το υπ' αριθ. Φ.800000 20287/Δ.15/377/1-6-2016 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γενική Γραμματεία Κοιν. Ασφαλίσεων, Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης, Τμήμα Εφάπαξ Παροχών, που εκδόθηκε σε συνέχεια και σε απάντηση του ως άνω υποχ. α' εγγράφου του Γ.Λ.Κ., σύμφωνα με το οποίο «...Υπάλληλοι ΙΔΑΧ οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα, τομέα ή κλάδου πρόνοιας, όπως οι ασφαλισμένοι στο ΤΣΜΕΔΕ, δεν καταλαμβάνονται από το άρθρο αυτό (ενν. το άρ. 47 του Ν.3996/2011), καθώς είναι ήδη ασφαλισμένοι για την παροχή εφάπαξ βοηθήματος. Επισημαίνεται ότι, με την ανωτέρω παράγραφο (ενν. παρ. 4 άρθρου 47 Ν.3996/2011) δεν θεσπίζεται νέα αποζημίωση που θα χορηγείται σε πρόσωπα που δεν δικαιούνται αποζημίωσης πριν από την έκδοση της διάταξης αυτής. Με την εν λόγω διάταξη, αφενός διασφαλίζεται η συνέχιση καταβολής και αφετέρου προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αποζημίωσης που ήδη δικαιούνται οι ΙΔΑΧ υπάλληλοι που εντάσσονται στο ΤΠΔΥ βάσει της διάταξης αυτής, ανεξαρτήτως του νόμου από τον οποίο προβλεπόταν η αποζημίωση. Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι η υπαγωγή στην αναφερόμενη διάταξη του ν. 3996/2011 δεν αποτελεί κριτήριο για το εάν ΙΔΑΧ υπάλληλοι δικαιούνται εκ των προτέρων αποζημίωση ή όχι. Ειδικότερα, το εάν οι ΙΔΑΧ μηχανικοί καταλαμβάνονται ή όχι από τις διατάξεις του άρθ. 47 του ν. 3996/2011 και επομένως και το εάν θα δικαιωθούν εφάπαξ βοήθημα από το ΤΠΔΥ ή από το ΤΣΜΕΔΕ, δεν καθορίζει θετικά ή απορριπτικά και το δικαίωμά τους προς αποζημίωση, το οποίο άλλωστε δεν εμπίπτει και στον Τομέα αρμοδιότητας του Υπουργείου μας...» και

δ) την υπ' αριθ. 0029/11-2-2014 Πράξη (Συν/ση 4^η/11-2-2014) του Κλιμακίου Προληπτικού Ελέγχου Δαπανών στο Ι Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρεται «IV. Με την έκθεση διαφωνίας της, η Επίτροπος προβάλλει ότι η ελεγχόμενη δαπάνη δεν είναι νόμιμη διότι ο ανωτέρω υπάλληλος δικαιούται παράλληλα, ως ασφαλισμένος του Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Ο.Σ.Ε. του Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω., του καταβαλλόμενου από αυτό εφάπαξ βοηθήματος, η δε παράλληλη λήψη και των δύο παροχών θα ήταν αντίθετη με την αρχή της ισότητας. Πλην όμως ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος, διότι, ... η θεμελίωση από τον αποχωρούντα υπάλληλο δικαιώματος λήψης εφάπαξ βοηθήματος από ταμείο πρόνοιας, όπως ο συγκεκριμένος τομέας του Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω., δεν αποτελεί (αρνητική) προϋπόθεση και ως εκ τούτου δεν αποκλείει την παράλληλη καταβολή σε αυτόν της αποζημίωσης λόγω

συνταξιοδότησης...» και αναφορικά με τον ισχυρισμό περί αντίθεσης στην αρχή της ισότητας ότι «... η κρίσιμη διάταξη, η οποία είναι γενική, εφαρμόζεται αδιακρίτως σε όλους τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και δεν προκύπτει ότι εισάγει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ υπαλλήλων που βρίσκονται σε όμοιες συνθήκες».

5. Δεδομένου ότι το τεθέν ερώτημα αφορά σε μισθολογικό ζήτημα, ζητήθηκαν οι απόψεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ενόψει της διάταξης του άρθρου 6 παρ. 6 εδ. β του ν. 3086/2002 (Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του) και διαβιβάστηκε το υπ' αριθ. 2/32802/ΔΕΠ/14-9-2020 έγγραφο της Δ/σης Εισοδηματικής Πολιτικής, Γενικής Δ/σης Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, το οποίο καταλήγει στο εξής συμπέρασμα: «...κρίσιμο στοιχείο το οποίο πρέπει να διερευνηθεί για την υπαγωγή των υπαλλήλων ή μηχανικών στις ως άνω διατάξεις του άρθρου 47 και του άρθρου 59 του Ν. 3996/2011, είναι εάν, οι εν λόγω υπάλληλοι ή μηχανικοί, υπάγονται στα ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης τα οποία προβλέπουν την καταβολή εφάπαξ παροχής. Σε αυτήν την περίπτωση, είναι προφανές ότι στους εν λόγω υπαλλήλους ή μηχανικούς καταβάλλεται η εφάπαξ παροχή που προβλέπεται από τις οικείες ασφαλιστικές τους διατάξεις και δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του άρθρου 55 του π.δ/τος 410/1988 και τις ρυθμίσεις του άρθρου 47 του ν. 3996/2011. Σε αντίθετη περίπτωση, κατά την οποία οι εν λόγω υπάλληλοι δεν δικαιούνται εφάπαξ παροχή από τα ασφαλιστικά ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισής τους, τότε καταβάλλεται η αποζημίωση του άρθρου 55 του π.δ/τος 410/1988 σύμφωνα με τις προϋποθέσεις χορήγησής της».

Νομοθετικό πλαίσιο

6. Στο π.δ. 410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (ΦΕΚ Α' 191), το οποίο κωδικοποίησε και τις διατάξεις του άρθρου 49 του ν.993/1979, περιλαμβάνεται κεφάλαιο Β' υπό τον τίτλο «Προσωπικό για κάλυψη οργανικών θέσεων». Στο κεφάλαιο αυτό, το οποίο αφορά στο ειδικό επιστημονικό προσωπικό, καθώς και στο τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου, περιλαμβάνεται το **άρθρο 55**, υπό τον τίτλο «Αποζημίωση».

Ειδικότερα, στο άρθρο αυτό, ως ισχύει από 1-1-2004, μετά το άρθρο 6 του ν. 3320/2005 «Θέματα προσωπικού Δημόσιου Τομέα, οικονομικά ΟΤΑ κλπ.» (Α' 48), ορίζεται ότι:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου αυτού, η αποζημίωση λόγω απόλυσης ή καταγγελίας της σύμβασης εργασίας από την υπηρεσία καθορίζεται ως εξής: α) Για το προσωπικό που έχει συνεχή υπηρεσία από ένα έτος μέχρι τρία έτη οι αποδοχές ενός μήνα, πάνω από τρία και μέχρι έξι έτη οι αποδοχές δύο μηνών, πάνω από έξι και μέχρι οκτώ έτη οι αποδοχές τριών μηνών και πάνω από οκτώ και μέχρι δέκα έτη οι αποδοχές τεσσάρων μηνών.

β) Για κάθε συμπληρωμένο έτος υπηρεσίας μετά τα δέκα και μέχρι τριάντα έτη, η πιο πάνω αποζημίωση προσαυξάνεται με το ποσό των αποδοχών ενός μήνα.

2. Ο υπολογισμός της αποζημίωσης γίνεται με βάση τις τακτικές αποδοχές του τελευταίου μήνα με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης, οι μηνιαίες αποδοχές δε λαμβάνονται υπόψη κατά το ποσό που υπερβαίνουν το οκταπλάσιο του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, πολλαπλασιαζόμενο με τον αριθμό τριάντα (30).

3.(...) 4. Το προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, το οποίο δεν υπάγεται, για τη χορήγηση σύνταξης στην ασφάλιση του Δημοσίου, εφόσον συμπληρώνει τις προϋποθέσεις για λήψη σύνταξης, δύναται να αποχωρεί από την υπηρεσία λαμβάνοντας το μεν επικουρικά ασφαλισμένο το 40%, το δε μη επικουρικά ασφαλισμένο το 50% της προβλεπόμενης από τις κείμενες διατάξεις αποζημίωσης. Στο προσωπικό αυτό που απολύεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 49, 50, 51, 52 και 53, εφόσον κατά το χρόνο της απόλυσης δικαιούται σύνταξης από δική του υπηρεσία, καταβάλλεται αποζημίωση ίση με το μισό από αυτήν που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, με εξαίρεση τις περιπτώσεις α, β και γ της παραγράφου 1 του άρθρου 53, για τις οποίες δεν οφείλεται καμιά αποζημίωση. Της ίδιας αποζημίωσης και με τις ίδιες προϋποθέσεις δικαιούται και το προσωπικό που απολύεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13.

5. Το ποσοστό αποζημίωσης που προβλέπεται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο αποζημίωσης του άρθρου 2 παρ. 2 του Α.Ν. 173/1967, όπως αυτό κάθε φορά αναπροσαρμόζεται. Η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή από την ισχύ του ν. 993/1979.

(6...) 7. Ως επικουρικά ασφαλισμένοι, για την εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού, νοούνται όσοι έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για τη λήψη επικουρικής σύνταξης. (...).

7. Στη διάταξη του **άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 3801/2009** «Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κλπ.» (Α' 163), με τίτλο «Εφαρμογή διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα, του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων και του π.δ. 410/1988 στο προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου», ορίζονται τα εξής:

«1... 2. Στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του π.δ. 410/1988 "Κώδικας Προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ." υπάγεται όλο το προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ανεξαρτήτως ειδικότητας».

8. Στις διατάξεις των **άρθρων 47 παρ. 1 και 4 και 59 του ν. 3996/2011** «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Α' 170), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 47

Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων

«1. Στο τέλος του άρθρου 4 του β.δ. της 3ης/13.7.1936 «Περί Οργανισμού του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων» (Α' 285) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Στην ασφάλιση του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων υπάγονται υποχρεωτικώς από 1.7.2011 και οι επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ανεξαρτήτως χρόνου πρόσληψης, υπάλληλοι του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. των οποίων το μόνιμο προσωπικό υπάγεται στην ασφάλιση του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων. ... 4. Οι υπάλληλοι της παραγράφου 1, συνταξιοδοτούμενοι από 1.1.2012 και εφεξής, δικαιούνται εφάπαξ βοήθημα ανάλογο με το χρόνο που έχουν συμπληρώσει στην ασφάλιση του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων, με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 3. Για όσους δεν έχουν συμπληρώσει πέντε έτη ασφάλισης στον Τομέα, για τον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των αποδοχών του χρόνου ασφάλισης. Οι ανωτέρω υπάλληλοι δικαιούνται και αποζημίωση λόγω συνταξιοδότησης του ν. 3198/1955 (Α' 98) σε συνδυασμό με το ν. 2112/1920 (Α' 67). Το ποσό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης είναι ανάλογο με το χρόνο υπηρεσίας που έχει διανυθεί εκτός της ασφάλισης του Τομέα προς το συνολικό χρόνο υπηρεσίας».

Άρθρο 59

Ασφάλιση στους Τομείς Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ε.Τ.Α.Α.

«1. Το άρθρο 13 του ν. 3518/2006 (Α`272) αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε (1.1.2007) ως εξής: «Ασφαλιστέα πρόσωπα» 1. Στην ασφάλιση του Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. υπάγονται υποχρεωτικά:

α) Οι από 1.1.1993 ασφαλισμένοι του Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. και
β) οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι του Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., εφόσον δεν υπάγονται υποχρεωτικά σε άλλο επικουρικό φορέα για τη λήψη επικουρικής σύνταξης πλην του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) και δεν έχουν συμπληρώσει το πεντηκοστό έτος της ηλικίας τους κατά την έναρξη λειτουργίας του πρώην Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης ΤΣΜΕΔΕ (1.1.2007).

2. Στον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. ασφαρίζονται προαιρετικά, μετά από αίτησή τους, οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι του Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., εφόσον δεν υπάγονται υποχρεωτικά σε άλλο επικουρικό φορέα για τη λήψη επικουρικής σύνταξης πλην του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) οι οποίοι έχουν ηλικία άνω των πενήντα και έως πενήντα πέντε ετών κατά την έναρξη λειτουργίας του πρώην Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης ΤΣΜΕΔΕ (1.1.2007).»

9. Στη διάταξη της υποπαραγράφου Ζ.1. της παραγράφου Ζ' του άρθρου πρώτου του **ν. 4093/2012** «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α'222) με τίτλο «ΜΕΤΑΤΑΞΗ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ», όπως αυτή ισχύει, ορίζονται τα εξής:

«1. «Επιτρέπεται: α) η μετάταξη μόνιμων πολιτικών υπαλλήλων και η μεταφορά υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των ανεξάρτητων αρχών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και β) ... Η μετάταξη ή μεταφορά των υπαλλήλων της προηγούμενης παραγράφου είναι υποχρεωτική και

γίνεται χωρίς αίτησή τους σε υφιστάμενες κενές θέσεις ή σε θέσεις που συστήνονται με την πράξη μετάταξης ή μεταφοράς στον κλάδο ή στην ειδικότητα στους οποίους μετατάσσεται ή μεταφέρεται ο υπάλληλος... 2. ... 3. Η μετάταξη ή μεταφορά κατά την περίπτωση 1 δεν καταλύει την υπηρεσιακή σχέση δημοσίου δικαίου ή τη σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του υπαλλήλου ούτε μεταβάλλει τη νομική φύση των σχέσεων αυτών ή τις σχέσεις ασφάλισης, με τις οποίες υπηρετούσε ο υπάλληλος στο φορέα προέλευσής του...».

10. Στις διατάξεις του άρθρου 1, παρ. ΙΔ. «ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ», υποπαρ. ΙΔ.2 «ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΟΤ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ», του ν. **4254/2014** «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις» (Α'85) και ειδικότερα στην περίπτ. 13 ορίζεται ότι:

«13. Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό κατηγορίας ΠΕ Μηχανικών και ΤΕ Μηχανικών που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού υπηρετεί στην κεντρική υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. μεταφέρεται στο Υπουργείο Τουρισμού με την ίδια σχέση εργασίας σε προσωποπαγείς θέσεις της ίδιας ή συναφούς ειδικότητας της κατηγορίας στην οποία υπηρετούν. Η σύσταση των προσωποπαγών θέσεων και η μεταφορά του προσωπικού γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Τουρισμού. Περίληψη της απόφασης αυτής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το προσωπικό που μεταφέρεται κατατάσσεται σε μισθολογικά κλιμάκια της οικείας κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, ανάλογα με τα τυπικά του προσόντα και το συνολικό χρόνο υπηρεσίας και λαμβάνει τις αποδοχές της υπηρεσίας υποδοχής, ενώ τυχόν πρόσθετες αποδοχές ή απολαβές και ειδικά επιδόματα οποιασδήποτε ονομασίας καταργούνται. Ο συνολικός χρόνος υπηρεσίας του μεταφερόμενου προσωπικού, που έχει διανυθεί στον ΕΟΤ, καθώς και ο χρόνος που του αναγνωρίσθηκε ως χρόνος υπηρεσίας, θεωρούνται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για τα θέματα βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης και για κάθε άλλη συνέπεια».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

11. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου, εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία,

συνάγονται τα ακόλουθα:

A. Επί του πρώτου υποερωτήματος.

Από τη σαφή διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988, ως ισχύει από 1-1-2004, δηλαδή μετά από την ισχύ του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3320/2005, προκύπτει ότι την αποζημίωση του άρθρου αυτού δικαιούται να λάβει γενικά το προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και όχι μόνο το ειδικό επιστημονικό, τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό, που προσελήφθη πριν από την ισχύ του ν. 993/1979 και όσοι υπηρετούσαν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού και συνδέονταν με το Δημόσιο με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, παρότι δεν ανήκαν στο ειδικό επιστημονικό, τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του (ad hoc ΑΠ 316/2019).

Ήδη, στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 5 του ν. 3801/2009 αποτυπώθηκε ρητά η βούληση του νομοθέτη να υπάγεται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του π.δ. 410/1988 όλο το προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ανεξαρτήτως ειδικότητας, όπως σαφώς προκύπτει και από τη σχετική αιτιολογική έκθεση (βλ. και ΑΠ 1359, 1360/2015).

12. Περαιτέρω, με τη διάταξη της παρ. 1 εδ. α' του άρθρου 49 του ν. 993/1979 (άρ. 55 παρ. 4 του π.δ. 410/1988) σκοπήθηκε η διευκόλυνση της ανανέωσης του επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α., ώστε να παρασχεθεί στους νέους η ευχέρεια για την εξεύρεση εργασίας. Προς τούτο, θεσπίστηκε ως κίνητρο, το δικαίωμα λήψης αποζημίωσης από τους πιο πάνω μισθωτούς Ι.Δ.Α.Χ. κατά την αποχώρηση αυτών από την υπηρεσία, κατ' εξαίρεση του γενικού κανόνα της μη λήψης αποζημίωσης, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εκ μέρους τους (ΑΠ 1015/1995, 646/1990). Η εν λόγω αποζημίωση δεν αποτελεί ασφαλιστική παροχή, διότι δεν συναρτάται με την ύπαρξη ασφαλιστικής σχέσης ούτε με την επέλευση ασφαλιστικού κινδύνου ή με προϋποθέσεις, οι οποίες, κατ' αρχήν, προσιδιάζουν σε ασφαλιστική παροχή, αλλά αποτελεί αποζημίωση προνοιακού χαρακτήρα (ΑΠ 316/2019, 1185/2015, 790/2014, 1159/2011, ΣτΕ 2107/2017, ΣτΕ 2760/1999, 2076/1998, 1083/1988, ΔΕφΑθ 1402/2011, 1731/2010, Γνμδ ΝΣΚ 322/2014), έχουσα τη φύση έκτακτης κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου οικονομικής ενίσχυσής του ενόψει της διακοπής της σχέσης του με το Δημόσιο κατά τη συνταξιοδότησή του (ΣτΕ 2107/2017).

13. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 55 του π.δ/τος 410/1988, δόθηκε η δυνατότητα στο προσωπικό του κεφαλαίου Β' του προμνησθέντος π.δ/τος,

το οποίο υπηρετεί στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, να αποχωρεί από την υπηρεσία, εφόσον συμπληρώνει τις προϋποθέσεις για λήψη σύνταξης και δεν υπάγεται για τη χορήγηση αυτής στην ασφάλιση του Δημοσίου, λαμβάνοντας το μεν επικουρικά ασφαλισμένο προσωπικό το 40%, το δε μη επικουρικά ασφαλισμένο το 50% της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 του προαναφερόμενου άρθρου αποζημίωσης, ο καθορισμός του ποσού της οποίας συναρτάται προς τον χρόνο συνεχούς υπηρεσίας του υπαλλήλου με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.

Προϋποθέσεις για τη χορήγηση της αποζημίωσης αυτής, η οποία έχει προνοιακό χαρακτήρα, αποτελούν, αφενός μεν, η μη υπαγωγή των μισθωτών στην ασφάλιση του Δημοσίου για τη χορήγηση σύνταξης (αρνητική προϋπόθεση), αφετέρου δε, η συμπλήρωση των προϋποθέσεων προς λήψη σύνταξης γήρατος από τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο υπάγονται (θετική προϋπόθεση), ενώ η επικουρική ασφάλισή τους και η συμπλήρωση των προϋποθέσεων απόληψης επικουρικής σύνταξης δεν αποτελεί προϋπόθεση, αλλά συνιστά περίπτωση περαιτέρω περιορισμού της μειωμένης αποζημίωσης (ΑΠ 1359, 1360/2015, 1720/2012).

Κατά την έννοια των αναφερομένων στην αποζημίωση αποχώρησης διατάξεων, ως επικουρικά ασφαλισμένοι νοούνται μόνο όσοι υπάγονται σε φορέα ασφάλισης για τη λήψη επικουρικής σύνταξης, όχι δε και όσοι υπάγονται σε φορέα που έχει ως σκοπό την πρόσθετη ασφάλιση των ασφαλισμένων του και τη χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος (ΑΠ 1359/2015, ΑΠ 1720/2012, ΑΠ 1774/2012, Ε.Σ. Κλ. Τμ. Ι΄ 29 Πράξη Συν.4^η/11-2-2014).

Η αντίθετη άποψη, σύμφωνα με την οποία ο χρόνος υπηρεσίας, που υπολογίστηκε για τη χορήγηση εφάπαξ παροχής από ασφαλιστικό φορέα, δεν υπολογίζεται νόμιμα για την αναγνώριση και καταβολή αποζημίωσης, κατά τη διάταξη του άρθρου 55 παρ. 4 του π.δ. 410/1988, δεν βρίσκει έρεισμα σε καμία νομοθετική διάταξη, αλλά ούτε και στη γενική αρχή του δημοσιονομικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία δεν νοείται υπολογισμός του αυτού χρόνου υπηρεσίας για την απόλαυση μισθολογικών πλεονεκτημάτων από δύο πηγές, εκτός αν τούτο προβλέπεται από ρητή και σαφή διάταξη νόμου. Πράγματι, ούτε εκ της επίμαχης διάταξης του άρθρου 55 παρ. 4 του π.δ. 410/1988 ούτε εξ άλλης, γενικής ή ειδικής, διάταξης, η απόληψη εφάπαξ παροχής από ασφαλιστικό φορέα τίθεται ως γεγονός διακωλυτικό ή περιοριστικό του δικαιώματος παράλληλης απόληψης της ανωτέρω αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης (Γνμδ ΝΣΚ 322/2014, 112/1997).

14. Προς τα ανωτέρω δεν έρχεται σε αντίθεση ούτε η διάταξη του άρθρου 47 του ν. 3996/2011, που προβλέπει την υποχρεωτική υπαγωγή στην ασφάλιση του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων από 1-7-2011 και εφεξής και των επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., των οποίων το μόνιμο προσωπικό υπάγεται στην ασφάλιση του Τ.Π.Δ.Υ. και η οποία (διάταξη) προβλέπει και τον υπολογισμό του ποσού της καταβαλλόμενης αποζημίωσης σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Η διάταξη αυτή, η οποία θεσπίστηκε στο πλαίσιο εξομοίωσης των υπαλλήλων με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. με τους μόνιμους υπαλλήλους των υπηρεσιών αυτών που ασφαλίζονται στο Τ.Π.Δ.Υ., προκειμένου και αυτοί από της υπαγωγής τους στην ασφάλιση του Τομέα να αποκτήσουν δικαίωμα εφάπαξ παροχής, δεν καταλαμβάνει υπαλλήλους ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι ήδη κατά την 1-7-2011 υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα, τομέα ή κλάδου πρόνοιας για την παροχή εφάπαξ βοήθηματος, όπως οι ασφαλισμένοι στο ΤΣΜΕΔΕ μηχανικοί (βλ. και άρ. 59 του ν. 3996/2011). Συνεπώς, το εάν οι ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι, εν προκειμένω, μηχανικοί, καταλαμβάνονται ή όχι από τη ρύθμιση του άρθρου 47 του ν. 3996/2011 και το εάν αυτοί δικαιούνται εφάπαξ βοήθημα από το Τ.Π.Δ.Υ. ή από το ΤΣΜΕΔΕ, δεν αποτελεί κριτήριο που καθορίζει θετικά, στην πρώτη περίπτωση ή απορριπτικά, στη δεύτερη περίπτωση και το δικαίωμά τους προς απόληψη αποζημίωσης. Η μη υπαγωγή στη ρύθμιση του άρθρου 47 του ν. 3996/2011, ελλείψει νομοθετικής διάταξης που να ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα της αποζημίωσης στην περίπτωση αυτή, δεν καταλύει την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988, υπό την έννοια ότι αποτελεί γεγονός διακωλυτικό ή περιοριστικό του δικαιώματος απόληψης της αποζημίωσης του άρθρου αυτού.

Προς την ανωτέρω άποψη συντάσσεται, άλλωστε, και το αρμόδιο για τη θέσπιση της εν λόγω διάταξης του άρθρου 47 του ν. 3996/2011 Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης με το υπ' αριθ. Φ.800000 20287/Δ.15/377/1-6-2016 έγγραφό του, ενώ το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με το υπ' αριθ. 2/32802/ΔΕΠ/14-9-2020 έγγραφό του διατυπώνει αντίθετη άποψη, η οποία όμως δεν βρίσκει έρεισμα στις εν λόγω νομοθετικές διατάξεις.

15. Περαιτέρω, από τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ζ.1. της παραγράφου Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και του άρθρου 1, παρ. ΙΔ., υποπαρ. ΙΔ.2, περ. 13 του ν. 4254/2014 συνάγεται ότι η μεταφορά του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του ΕΟΤ σε υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού και η ένταξη αυτού

σε κενές ή συνιστώμενες προσωποπαγείς με την απόφαση μεταφοράς θέσεις, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, έγινε με πλήρη διασφάλιση των εργασιακών σχέσεων και ασφαλιστικών δικαιωμάτων του.

16. Παγίως γίνεται, τέλος, δεκτό ότι η εν λόγω αξίωση για την καταβολή της αποζημίωσης του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988 υπάγεται στην πενταετή παραγραφή της παρ. 1 του άρθρου 140 του ν. 4270/2014 (ΑΠ 1359/2015, ΑΠ 1726/2005, Ολ ΑΠ 4/2001, ΣτΕ 2107/2017, Γνμδ Ολ.ΝΣΚ 8/2020).

17. Από τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη το διδόμενο ιστορικό, όπως αυτό διευκρινίστηκε, στη συνέχεια, από την ερωτώσα υπηρεσία, προκύπτει ότι και οι υπάλληλοι του Υπουργείου Τουρισμού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατηγορίας ΠΕ, ειδικότητας Μηχανικών, δικαιούνται της οριζόμενης στο άρθρο 55 παρ. 1, 2 και 4 του π.δ. 410/1988 μειωμένης αποζημίωσης (40%), εφόσον δεν υπάγονται στην ασφάλιση του Δημοσίου για τη χορήγηση σύνταξης, έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για τη λήψη σύνταξης γήρατος από τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο υπάγονται (ΤΣΜΕΔΕ και ήδη ΕΦΚΑ) και είναι επικουρικά ασφαλισμένοι (ΤΣΜΕΔΕ). Καθ' όσον αφορά στην ασφάλισή τους στο ΤΣΜΕΔΕ για την απόληψη εφάπαξ χρηματικής παροχής (βοηθήματος), αυτή, ως πρόσθετη ασφάλιση, δεν κωλύει ούτε περιορίζει την παράλληλη καταβολή της ανωτέρω αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης και συνεπώς, δεν λαμβάνεται υπόψη, κατά τα προεκτεθέντα (ΑΠ 1720/2012, ΑΠ 1359/2015).

Κατ' ακολουθίαν, είναι σαφές ότι συντρέχουν και στο πρόσωπο του Χ.Α., πρώην υπαλλήλου του Υπουργείου Τουρισμού, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατηγορίας ΠΕ, ειδικότητας Μηχανικών, οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 55 παρ. 1, 2 και 4 του π.δ. 410/1988, ο οποίος δικαιούται το 40% της οριζόμενης από το εν λόγω άρθρο αποζημίωσης.

Β. Επί του δεύτερου υποερωτήματος.

Βάσει όσων αναπτύσσονται παραπάνω και δεδομένου ότι η πρόσθετη ασφάλιση για απόληψη εφάπαξ χρηματικής παροχής στον κλάδο πρόνοιας του ΤΣΜΕΔΕ δεν ασκεί έννομη επιρροή, καθόσον η εν λόγω ασφάλιση ή η ανυπαρξία της δεν αποτελούν προϋποθέσεις κατά νόμο για την παράλληλη καταβολή και της αποζημίωσης του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988, ο καθορισμός της αποζημίωσης αυτής συναρτάται προς τον χρόνο συνεχούς υπηρεσίας των υπαλλήλων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε Ν.Π.Δ.Δ. ή/και στο Δημόσιο.

Αντίστοιχα, για τον Χ.Α., πρώην υπάλληλο του Υπουργείου Τουρισμού, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατηγορίας ΠΕ, ειδικότητας Μηχανικών, η εν λόγω αποζημίωση θα καθοριστεί σε συνάρτηση προς τον χρόνο συνεχούς υπηρεσίας του υπαλλήλου αυτού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στον ΕΟΤ (Ν.Π.Δ.Δ.) και εν συνεχεία, στο Δημόσιο (Υπουργείο Τουρισμού), αφού κατά τη μεταφορά του σε αυτό διατήρησε πλήρως την προηγούμενη υπηρεσιακή του κατάσταση και ο συνολικός χρόνος υπηρεσίας του στον ΕΟΤ, καθώς και ο τυχόν χρόνος που του έχει αναγνωρισθεί ως χρόνος υπηρεσίας, θεωρούνται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας όχι μόνο για τα θέματα βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης, αλλά και για κάθε άλλη συνέπεια.

Απάντηση

18. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

A. Επί του πρώτου υποερωτήματος: Υπάλληλοι του Υπουργείου Τουρισμού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατηγορίας ΠΕ, ειδικότητας Μηχανικών, δικαιούνται της οριζόμενης στο άρθρο 55 παρ. 1, 2 και 4 του π.δ. 410/1988 μειωμένης αποζημίωσης (40%), εφόσον δεν υπάγονται στην ασφάλιση του Δημοσίου για τη χορήγηση σύνταξης, έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για τη λήψη σύνταξης γήρατος από τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο υπάγονται (ΤΣΜΕΔΕ και ήδη ΕΦΚΑ) και είναι επικουρικά ασφαλισμένοι (ΤΣΜΕΔΕ), χωρίς η πρόσθετη ασφάλισή τους στο ΤΣΜΕΔΕ για την απόληψη εφάπαξ χρηματικής παροχής (βοηθήματος) και η καταβολή αυτού, να κωλύει ή να περιορίζει την παράλληλη καταβολή και της ανωτέρω αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης.

B. Επί του δεύτερου υποερωτήματος: Ο καθορισμός του ποσού της αποζημίωσης του άρθρου 55 του π.δ. 410/1988, στην περίπτωση των υπαλλήλων αυτών, συναρτάται αποκλειστικά προς τον χρόνο συνεχούς υπηρεσίας των υπαλλήλων/μηχανικών με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε Ν.Π.Δ.Δ. ή/και στο Δημόσιο, χωρίς να ασκεί επιρροή ο χρόνος ασφάλισής τους στον κλάδο πρόνοιας του ΤΣΜΕΔΕ για την καταβολή εφάπαξ χρηματικής παροχής.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα, 18-12-2020
Ο Πρόεδρος

Στέφανος Δέτσης
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια
Δήμητρα Τσεραβίνη
Πάρεδρος ΝΣΚ